

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
8 Пж 1709/24
15.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Миле Ђорђевић, председника већа, судије Јасмине Ђурђевић и судије Николе Ивчевског, чланова већа, у правној ствари тужиоца Стечајна маса Предузеће за „.....“ а.д. у стечају, кога заступа Мирослав Митић, адвокат из, против туженог АА из, кога заступа Младен Васић, адвокат из, ради дуга, вредност спора 2.991.139,12 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Лесковцу П. 618/23 од 11.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2024. године донео је следећу

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Лесковцу П 618/23 од 11.01.2024. године.

II ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Лесковцу П 618/23 од 11.01.2024. године у првом ставу изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име дуга плати износ од 2.991.139,12 динара са законском затезном каматом од 29.03.2012. године до исплате. У другом ставу изреке је обавезан тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 409.500,00 динара у року од 8 дана са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против наведене пресуде тужилац је изјавио жалбу из свих законом предвиђених разлога. У жалби посебно указује на битну повреду из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку. По мишљењу тужиоца суд неосновано утужено потраживање сматра потраживањем из радног односа и примењује трогодишњи рок застарелости. Поред тога, оно што је битно је и почетак рока застарелости потраживања. Суд није узео у обзир да је и тужени пријавио новчано потраживање у стечајном поступку који се води над тужиоцем и да је водио парнични поступак ради утврђење свог потраживања. Након

што је делимично успео у тој парници странке су извршиле компензацију за износ од 2.856.536,34 динара. Ово стога што је тужени у пријави потраживања изричито предложио да се његово потраживање пребије са потраживањем које тужилац има према њему, по основу Уговора о стамбеном кредиту. По становишту тужиоца, док је трајао парнични поступак по тужби овде туженог као стечајног повериоца за утврђење оспореног потраживања застарелост није текла, а рок застарелости почиње да тече изнова од момента када је спор окончан. Стога предлаже да се побијана пресуда укине или да се преиначи и усвоји тужбени захтев. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући правилност првостепене пресуде на основу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку Привредни апелациони суд је нашао да је жалба неоснована.

Побијана пресуда донета је без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је суд за своју одлуку дао јасне и непротивречне разлоге, који нису у супротности са садржином изведених доказа.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, тужилац је са туженим дана 17.06.2010. године закључио Уговор о дугорочном стамбеном кредиту чији је предмет био зајам туженом, који је био запослен код тужиоца, у решавању стамбених потреба кроз финансирање изградње стамбеног простора. Одобрен је зајам у износу од 50.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са роком отплате од 10 година, уз фиксну каматну стопу од 4,95% на годишњем нивоу. Месечни ануитет износи 574,69 евра у динарској противвредности. Отплата зајма вршиће се у једнаким месечним ратама, а почиње 18.05.2011. године.

Према налазу судског вештака економско финансијске струке, по евиденцији тужиоца на дан када је над њиме био отворен стечајни поступак, дуг туженог по основу неизмирених рата кредита износио је 6.780.667,63 динара.

Тужени је оспорио тужбени захтев и истакао приговор застарелости утуженог потраживања. Према мишљењу судског вештака уколико је рок застарелости три године утужено потраживање је застарело, а уколико је рок застарелости 10 година исто потраживање није застарело, с тим да је делимично престало услед компензације. Наиме, након отварања стечајног поступка над тужиоцем, тужени је проднео пријаву потраживања по основу неисплаћених зарада и разлике у заради, као и регреса и накнаде за чланство у управном одбору, све укупно у износу од 5.847.765,46 динара. У пријави је тужени навео да у складу са чланом 82 Закона о стечају даје изјаву о компензацији за целокупни износ пријављеног потраживања.

Како је пријављено потраживање било делимично оспорено од стране стечајног управника, тужени је водио парнични поступак ради утврђења оспореног потраживања пред Привредним судом у Лесковцу под бројем П 767/17. У наведеном парничном поступку, а узимајући у обзир и износ који је стечајни управник признао, укупно утврђено основано потраживање туженог према тужиоцу било је 2.856.536,34 динара. У складу са поднетом пријавом стечајни управник предложио је стечајном судији да одобри да се међусобна потраживања компензују до износа од 2.856.536,34 динара. У складу са тиме је стечајни суд изменио коначну листу тако што је наведени износ утврђен као основан, те да се потраживање и угасило путем компензације, док је разлика од компензованог па до укупно пријављеног потраживања од 2.991.139,12 динара и даље оспорено потраживање. Како за овај износ тужени није успео у парничном поступку за утврђење оспореног потраживања, мишљење судског вештака економско финансијске

струке је било да наведени износ уједно представља и остатак дуга туженог према тужиоцу по основу Уговора о стамбеном кредиту.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, а узимајући и у обзир и правно схватање Врховног касационог суда које је усвојено на седници грађанског одељења тог суда одржаној 05.07.2022. године, првостепени суд је закључио да је утужено потраживање застарело па је тужбени захтев одбијен. Став суда је да потраживање послодавца према запосленом из уговора који је именован као уговор о стамбеном кредиту и има природу уговора о зајму, представља новчано потраживање из радног односа. Ово због тога што су битна својства уговорних страна таква да су у радном односу заснованом уговором о раду и то послодавац као зајмодавац, а запослени као зајмопримац, због чега се не примењује рок застарелости из члана 371. Закона о облигационим односима, већ посебан рок застарелости из члана 196. Закона о раду, уз примену одредбе члана 86. Закона о стечају која прописује да застарелост потраживања стечајног дужника према његовим дужницима не тече годину дана од дана отварања стечајног поступка.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је утужено потраживање застарело, јер је протекао трогодишњи рок застарелости из члана 196 Закона о раду, односно и додатни рок од годину дана од отварања стечајног поступка, односно да је четворогодишњи рок протекао 29.03.2016. године, с обзиром да је стечајни поступак над тужиоцем отворен 29.03.2012. године.

Привредни апелациони суд налази да је у конкретном случају на утврђено чињенично стање првостепени суд правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев.

Према члану 196 Закона о раду сва новчана потраживања из радног односа застареварају у року од 3 године од дана настанка обавезе.

У овом конкретном случају Уговор о зајму између парничних странака је закључен на основу Правилника о располагању и коришћењу стамбених средстава запослених у предузећу за путеве Врање. Овим правилником су регулисани располагање и коришћење стамбених средстава у оквиру предузећа послодавца и прописани су критеријуми и услови за њихово коришћење. Уговором је било предвиђено да се зајам исплаћује одбијањем одговарајућег новчаног износа од зараде сваког месеца, а у случају престанка радног односа долази до једностраног раскида уговора. Дакле својства уговорних страна су била битна за заснивање уговорног односа, па је правилан закључак првостепеног суда да се у конкретном случају ради о потраживању из радног односа које застарева у року од 3 године. При томе се у конкретном случају рок застарелости продужава за још једну годину, у складу са чланом 86 став 2 Закона о стечају, а с обзиром да је у току трајња уговора дошло до отварања стечајног поступка над тужиоцем. Наведеном законском одредбом је предвиђено да је застарелост потраживања стечајног дужника према његовим дужницима застаје даном покретања стечајног поступка и не тече годину дана од отварања стечајног поступка.

У конкретном случају је уговор о зајму био на снази до дана када је отворен стечајни поступак над тужиоцем тј. 29.03.2012. године. Након тога је туженом престао радни однос код тужиоца, па се уговор сматра раскинутим и нема доказа да је тужени након тога измиривао своје обавезе. Тужилац је након отварања стечаја могао одмах тражити од туженог испуњење преостале обавезе. Међутим, тужба у овој правној ствари је поднета 21.03.2022. године, скоро десет година од дана престанка уговора између странака, те је правилан закључак првостепеног суда да је потраживање застарело.

Жалбени наводи тужиоца нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари. Тачно је да је тужени у пријави потраживања коју је поднео првостепеном суду након што је отворен стечајни поступак над тужиоцем, предложио да се његово

пријављено потраживање од 5.847.675,46 динара пребије са потраживањем које тужилац има према њему, по основу Уговора о стамбеном кредиту. На наведени начин је тужени признао дуг, у складу са чланом 387 Закона о облигационим односима. У складу са тиме је тужилац у даљем року од 4 године од дана подношења пријаве потраживања могао поднети тужбу за исплату наведеног износа. Међутим тужилац је тужбу поднео тек 2022. године, по истеку наведеног рока застарелости.

Чињеница да је тужени такође водио парнични поступак ради утврђења његовог оспореног потраживања није од утицаја на застарелост, с обзиром да је предмет тог парничног поступка било само потраживање туженог према тужиоцу, док парнични суд није одлучивао о испуњености услова за евентуално пребијање потраживања. Према члану 337. Закона о облигационим односима пребијање не настаје чим се стекну услови за то, него је потребно да једна страна изјави другој да врше пребијање. После изјаве о пребијању сматра се да је пребијање настало оног часа кад су се стекли услови за то. Према члану 339. истог закона дуг се може пребити са застарелим потраживањем само ако оно још није било застарело у часу кад су се стекли услови за пребијање. Ако су се услови за пребијање настали пошто је једно од потраживања застарело, пребијање не настаје ако је дужник застарело потраживање истакао приговор застарелости. Стога се не могу прихватити жалбени наводи да застарелост потраживања тужиоца према туженом није ни текла, односно да је почела поново да тече тек по окончању парничног поступка који је водио тужени, у складу са чланом 392. став 3. Закона о облигационим односима.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета у складу са чланом 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведеног разлога је жалба одбијена као неоснована, а првостепена пресуда потврђена основу члана 390. Закона о парничном поступку, као у ставу I изреке.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка није основан, с обзиром да је његова жалба одбијена, па ја на основу члана 165 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу II изреке.

НИ/НЈ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

Мила Ђорђевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Срђан Никић